

BRITILÄISTÄ PUUARKKITEHTUURIA PARHAIMMILLAAN BRITISH WOOD ARCHITECTURE AT ITS BEST

Teksti Text: **Pekka Heikkinen**

Käännös Translation: **Nicholas Mayow**

Brittien puupalkinto Wood Award on jaettu vuodesta 1971 lähtien. Alun perin puusepäntaidolle myönnetty palkinto on viimeisenä yhdeksänä vuonna muotoutunut arkkitehtuuri-, rakenne- ja muotoilupalkinnoksi.

Palkinto myönnetään vuosittain viidessä kategoriassa asuintalolle, julkiselle rakennukselle, puurakenteelle, puuhuonekalulle sekä ansiokkaalle puun käytölle peruskorjauksessa tai entisöinnissä. Lisäksi jaetaan pääpalkinto Gold Award.

Suomalaisen puupalkinnon tapaan palkinto kannustaa puun käyttöön sekä tuo esille korkealuokkaista puuarkkitehtuuria, -rakentamista ja -muotoilua. Vuoden 2011 kilpailuun ilmoittautui 348 ehdokasta, joista ehdolle valittiin 30.

Syyskuussa 2011 palkintojuhlallisuuudet pidettiin Timber Expo -näyttelyn yhteydessä Coventryssä. Pääpalkinnon sai arkkitehti Stephen Marshallin suunnittelema Rothschild-säätiön arkisto- ja toimistorakennus Buckinghamshiressä. Kohde palkittiin hienostuneesta arkkitehtuuristaan sekä kolmioihin perustuvasta liimapuu-vanerirakenteestaan. Materiaalina käytettiin tammea ja tammiviilua.

Palkitut kohteet sekä ehdokkaat löytyvät verkkosivuilta www.woodawards.com. **PUU**

The British Wood Awards have been presented annually since 1971. Originally they were given for joinery skills, but for the last nine years they have been presented as prizes for architecture, construction and design.

Prizes are awarded in several categories including small houses, public access or commercial buildings, construction, furniture and outstanding craftsmanship in conservation or restoration. From the winners in each of these categories, the jury select the winner of the main prize, the Gold Award.

Just as with the Finnish Wood Award, the prizes are given to encourage the use of wood and promote top-quality architecture, construction and design in wood. A total of 348 proposals were submitted for the 2011 Award, 30 of which were selected as candidates.

The prize-giving ceremony was held in conjunction with the Timber Expo exhibition in Coventry, in September 2011. The main prize, the Gold Award, went to the Rothschild Foundation archive and office building in Buckinghamshire, designed by architect Stephen Marshall. The prize was awarded for its refined architecture and its structure of laminated timber and plywood based on triangles. Materials used were oak and oak veneer.

The award-winning buildings and other candidates can be viewed on the Internet at: www.woodawards.com. **PUU**

Gold Award 2011: Rothschild Foundation, Buckinghamshire
 Käyttäjä Building Owner: **The Alice Trust**
 Arkkitehti Architect: **Stephen Marshall Architects**
 Pääurakoitsija Main Contractor: **Kingerlee**
 Rakennesuunnittelu Structural Engineering: **Thornton Tomasetti**
 Puurakenteet Joinery: **Green Oak Carpentry Ltd**

SUOMEN KUITULEVY OY

Ekologiset tuulensuojalevyt

RUNKOLEIJONA® TUULILEIJONA®

Ympäristöystävällisiä,
valmistettu **puhtaasti puusta**

Toimivia, tiiviitä,
hengittäviä
ja kosteutta kestäviä

Toimivat
runkoa jäykistävinä
**tuulensuojina ja
lämmöneristeinä**

Katso asennusohjeet
ja vinkkejä osoitteesta
www.leijonalevy.fi

SÄÄLTÄ SUOJASSA

WEATHER PROTECTION

Teksti Text: **Pekka Heikkinen**

Käännös Translation: **AAC Global**

Valokuvat Photographs: **Kimmo Räsänen**

Arvo Hyvärinen puusepänerverstas A-kapula näyttää syksyisessä säässä vaatimattomalta. Verstaan tuotokset sen sijaan eivät ole vaatimattomia. Suuressa puuhallissa Kangasalan Ruutanan kylässä syntyy hyvälaatuisia, mittatarkkoja, pintakäsiteltyjä ja asennusvalmiita puukomponentteja ja -rakenteita. Eli juuri sitä, mitä puutuoteteollisuudelta on kaivattu.

Hyvärinen vuonna 1960 perustaman A-kapulan tehtävät liittyvät usein puun taivutukseen ja liimaukseen. Pääkaupunkiseudulla Hyvärinen taidonnäytteitä ovat Arabiassa sijaitsevan osakuntatalo Cor-husetin kattorakenteet (PUU 1-2007), Linnanmäen ravintolan kupoli sekä Hietarannan vastavalmistuneen kahvilan kaarevat puuverhokset (s.14–19).

Hyvärinen räätälöi puukomponentit tilaajan tarpeen mukaan. Mistään tehtävästä ei kieltäydytä. Verstaasta ei löydy viimeisen tekniikan mukaista tietokoneohjattua työstöasemaa, vaan työt tehdään puusepän perustyökaluilla. ”Vaativankin tilaukseen löydetään ratkaisu”, hän lupaa.

Arvo Hyvärinen on toiminut koko uransa rakentamisen parissa. Ensimmäinen työ, Viljo Revellin suunnittelema Vatialan siunauskappeli, valmistui Kangasalle vuonna 1960. Hyvärisen käsialaa ovat kappelin kaarevat betonilauoituset ja puupinnat.

Puolen vuosisadan takaiselta työmaalta periytyy ajatus: ”Voisiko tuon tehdä toisinkin?” Kiinnostus rakentamiseen ja omatoiminen tutkiminen on koulunut vaativien puurakenteiden pariin. ”Kaikki löytyy kirjoista”, Hyvärinen sanoo. Hän suosittelee alkuun Rakennustekniikan käsikirjaa vuodelta 1952.

Puun liimaamisen asiantuntijoita ei ole Suomessa paljon. Kokemuksen lisäksi Hyvärisellä ovat taustatietona Tampereen teknillisessä yliopistossa tehdyt liimauskokeet. Viimeisimpänä tutkielmanaan Hyvärinen on tehnyt suurelementeistä kootun matalaenergiakoetalon Ruutanaan. Vanerista ja eristelevyistä liimatut sandwich-elementit ovat toimineet rakennusfysikaalisesti ja energiankulutuksen kannalta suunnitellulla tavalla.

Viime vuosien puukerrostaloinnostusta Hyvärinen pitää hyvänä suuntana. ”Kun oikeat työtavat opitaan, jää viivan alle myös riittävästi katetta”, hän uskoo. Vuoden 1952 Rakennustekniikan käsikirjasta tuskin löytyy vinkkejä puukerrostalojen yksityiskohtiin. Yksi ohjenuora on noista vuosista varmasti muuttunut: ”Niin paljon kuin mahdollista pitää tehdä esivalmistettuna, säältä suojassa.” **PUU**

A-kapula, the joiner’s workshop of **Arvo Hyvärinen**, looks quite modest in the autumn weather. However, the products of the workshop are far from modest. The large wooden hall in the village of Ruutana in Kangasala is the place where high-quality, dimensionally accurate, surface-treated and installation-ready wooden components are made. This is exactly what has been expected of the wood products industry.

The assignments of A-kapula deal with bending and gluing wood. Examples of Hyvärinen’s skills in the capital region include the roof structures of the Cor-huset building (PUU 1-2007), the dome of the restaurant in the Linnanmäki amusement park and the curved timber cladding of the recently completed cafeteria at Hietaranta (p. 14–19).

Hyvärinen customises wooden components according to the customer needs. He does not reject any assignment. The workshop does not have a state-of-the-art computer-controlled processing station; rather, basic carpentry tools are used. “However, the goal is to also find a solution to demanding orders,” he says.

Arvo Hyvärinen has worked in construction all of his career. His first work, the Vatiala cemetery chapel designed by Viljo Revell, was completed in 1960. Hyvärinen made the curved concrete boarding and wooden surfaces of the chapel.

The following idea originates from the chapel work site: “Could I do that in some other way?” Hyvärinen’s interest in construction and his related self-study has introduced him to advanced wooden structures. “It’s all in the literature,” he says. He recommends the Building Technology Manual from 1952 as the first reference to use.

There are few experts in gluing wood in Finland. In addition to his experience, Hyvärinen uses gluing tests conducted at the Tampere University of Technology for background information. As his latest study, he has made a low-energy house in Ruutana. Sandwich elements glued of plywood and insulation sheets have functioned as intended with regard to physical building aspects and energy consumption.

Hyvärinen finds the recent interest in wooden apartment buildings good. “When you learn the correct working methods, there will also be a sufficient margin,” he says. The Building Technology Manual of 1952 hardly contains any hints for modern wooden apartment buildings. One instruction has surely changed since then: “As much as possible should be prefabricated, protected from weather.” **PUU**

www.a-kapula.fi